

DIRETTIVI

DIRETTIVA (UE) 2019/1158 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tal-20 ta' Ġunju 2019

dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-punt (b) tal-Artikolu 153(2), flimkien mal-punt (i) tal-Artikolu 153(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Il-punt (i) tal-Artikolu 153(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) jiddisponi li l-Unjoni għandha l-obbligu li tappoġġa u tikkomplementa l-attivitajiet tal-Istati Membri fil-qasam tal-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet fis-suq tax-xogħol u t-trattament fil-post tax-xogħol.
- (2) L-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa hija prinċipju fundamentali tal-Unjoni. It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 3(3) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) jiddisponi li l-Unjoni għandha l-obbligu li tippromwovi l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel. B'mod simili, l-Artikolu 23 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-Karta) jirrikjedi li l-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa tiġi żgurata fl-oqsma kollha, inklużi l-impjeg, ix-xogħol u l-paga.
- (3) L-Artikolu 33 tal-Karta jipprevedi d-dritt għall-protezzjoni kontra s-sensja għal raġuni konnessa mal-maternità u d-dritt għal liv tal-maternità mħallas u għal liv tal-ġenituri wara t-twelid jew wara l-adozzjoni ta' wild, għar-rikonċiljazzjoni tal-hajja tal-familja u dik professjonali.
- (4) L-Unjoni rratifikat il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti tal-2006 dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità. Għaldaqstant, dik il-Konvenzjoni hija parti integrali mill-ordni legali tal-Unjoni, u l-atti legali tal-Unjoni, sa fejn ikun possibbli, iridu jiġu interpretati b'mod li jkun konsistenti mal-Konvenzjoni. Il-Konvenzjoni tidisponi, b'mod partikolari fl-Artikolu 7(1), li l-partijiet għaliha għandhom l-obbligu li jieħdu l-miżuri neċessarji kollha biex jiżguraw it-tgawdija shiha tad-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali kollha mit-tfal b'diżabilità fuq bażi ugwali ma' tfal oħra.
- (5) L-Istati Membri rratifikaw il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti tal-1989 dwar id-Drittijiet tat-Tfal. L-Artikolu 18(1) tal-Konvenzjoni jiddisponi li ż-żewġ ġenituri għandhom responsabbiltajiet komuni għat-trobbija u l-iżvilupp tat-tfal u li l-ġenituri għandhom l-obbligu bażiku li jħarsu l-aħjar interessi tat-tfal.
- (6) Il-politiki relatati mal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata jenhtieg li jikkontribwixxu għall-kisba tal-ugwaljanza bejn is-sessi billi jippromwovu l-parteciċipazzjoni tan-nisa fis-suq tax-xogħol, il-kondiviżjoni ugwali tar-responsabbiltajiet ta' indukraw bejn l-irġiel u n-nisa, u l-eliminazzjoni tad-disparitajiet bejn is-sessi fil-qligħ u fil-paga. Tali politiki jenhtieg li jqisu l-bidliet demografiċi inklużi l-effetti tat-tixjiħ tal-popolazzjoni.

⁽¹⁾ ĠU C 129, 11.4.2018, p. 44.

⁽²⁾ ĠU C 164, 8.5.2018, p. 62.

⁽³⁾ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tal-4 ta' April 2019 (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u d-deċiżjoni tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2019.

- (7) Fid-dawl tal-isfidi li jirriżultaw mit-tibdil demografiku, flimkien mal-pressjoni li tirriżulta fuq in-nefqa pubblika f'xi Stati Membri, il-ħtieġa ta' indukrar informali mistennija tiżdied.
- (8) Fil-livell tal-Unjoni, diversi direttivi fl-oqsma tal-ugwaljanza bejn is-sessi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol diġà jindirizzaw uħud mill-kwistjonijiet li huma rilevanti għall-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata, b'mod partikolari d-Direttivi 2006/54/KE ⁽⁴⁾ u 2010/41/UE ⁽⁵⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u d-Direttivi tal-Kunsill 92/85/KEE ⁽⁶⁾, 97/81/KE ⁽⁷⁾ u 2010/18/UE ⁽⁸⁾.
- (9) Il-prinċipji tal-ugwaljanza bejn is-sessi u tal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata huma affermati mill-ġdid fil-Prinċipji 2 u 9 tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, li ġie pproklamati mill-Parlament Ewropew, mill-Kunsill u mill-Kummissjoni fis-17 ta' Novembru 2017.
- (10) Madankollu, il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata għadu sfida konsiderevoli għal hafna ġenituri u haddiema li għandhom responsabbiltajiet ta' indukrar, b'mod partikolari minhabba l-prevalenza li qed tiżdied ta' sigħat tax-xogħol estiżi u ta' skedi tax-xogħol li jinbidlu, li għandha impatt negattiv fuq l-impjeg tan-nisa. Fattur kbir li jikkontribwixxi għas-sottorappreżentanza tan-nisa fis-suq tax-xogħol huwa d-diffikultà li jibbilanċjaw l-obbligi tax-xogħol u tal-familja. Meta jkollhom it-tfal, in-nisa x'aktarx li jaħdmu inqas sigħat f'impjeg bi hlas u jqattghu iktar hin jaqdu responsabbiltajiet ta' indukrar mhux imħallsa. Intwera li sitwazzjoni li fiha n-nisa jkollhom qarib marid jew dipendenti jkollha impatt negattiv fuq l-impjeg tan-nisa u twassal biex xi nisa jitilqu mis-suq tax-xogħol għalkollox.
- (11) Il-qafas legali attwali tal-Unjoni jipprovdi inċentivi limitati għall-irġiel biex jassumu sehem indaqs tar-responsabbiltajiet ta' indukrar. In-nuqqas ta' liv imħallas tal-paternità u tal-ġenituri f'hafna Stati Membri jikkontribwixxi biex il-missirijiet ma tantx jużaw il-liv tagħhom. L-iżbilanċ fit-tfassil tal-politiki dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata bejn in-nisa u l-irġiel jirrinforza l-isterjotipi u d-differenzi bejn ix-xogħol u l-indukrar għas-sessi. Il-politiki dwar it-trattament ugwali jenħtieġ li jkunu mmirati biex jindirizzaw il-kwistjoni tal-isterjotipi fl-impjegji u r-rwoli tal-irġiel u tan-nisa, u s-shab soċjali huma mhegga jaġixxu fir-rwol essenzjali tagħhom li jinfurmaw kemm lill-haddiema kif ukoll lill-impjegaturi u jissensibilizzawhom aktar dwar l-indirizzar tad-diskriminazzjoni. Barra minn hekk, l-użu ta' arrangamenti relatati mal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata mill-missirijiet, bħal-liv jew l-arrangamenti tax-xogħol flessibbli, intwera li għandu impatt pożittiv fit-tnaqqis tal-ammont relattiv ta' xogħol tal-familja mhux imħallas imwettaq min-nisa u jagħti lil dawn iktar hin għall-impjeg bi hlas.
- (12) Fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, l-Istati Membri jenħtieġ li jqisu li t-tehid indaqs ta' liv relatat mal-familja bejn l-irġiel u n-nisa jiddependi wkoll minn miżuri xierqa oħra, bħall-ghoti ta' servizzi ta' indukrar tat-tfal u ta' indukrar fit-tul aċċessibbli u għall-but ta' kulhadd, li huma kruċjali sabiex ġenituri u persuni oħra li jkollhom responsabbiltajiet ta' indukrar ikunu jistgħu jidhlu fis-suq tax-xogħol, jibqgħu fih, jew jergħu lura għalih. It-tneħħija ta' diżinċentivi ekonomiċi tista' wkoll tinkoraġġixxi lil dawk bit-tieni sors ta' dħul, li l-biċċa kbira minnhom huma nisa, biex jiehdu sehem shiħ fis-suq tax-xogħol.
- (13) Sabiex jiġi vvalutat l-impatt ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni u l-Istati Membri jenħtieġ li jkomplu jikkooperaw ma' xulxin sabiex jiżviluppaw statistika komparabbli li tkun diżaggregata skont is-sessi.
- (14) Il-Kummissjoni kkonsultat lill-manigment u lill-haddiema fi proċess b'zewġ stadji fir-rigward tal-isfidi relatati mal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata, f'konformità mal-Artikolu 154 tat-TFUE. Ma kienx hemm qbil fost is-shab soċjali biex jinfurmu negozjati fir-rigward ta' dawk il-kwistjonijiet, anke fir-rigward tal-liv tal-ġenituri. Madankollu, huwa importanti li tittiehed azzjoni f'dak il-qasam billi jiġi modernizzat u adattat il-qafas legali attwali, filwaqt li jittiehed f'kunsiderazzjoni kemm ir-riżultat ta' dawk il-konsultazzjonijiet, kif ukoll il-konsultazzjoni pubblika mwettqa biex jinkisbu l-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati u taċ-ċittadini.

⁽⁴⁾ Id-Direttiva 2006/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2006 dwar l-implimentazzjoni tal-prinċipju ta' opportunitajiet indaqs u ta' trattament ugwali tal-irġiel u n-nisa fi kwistjonijiet ta' impjegji u xogħol (ĠU L 204, 26.7.2006, p. 23).

⁽⁵⁾ Id-Direttiva 2010/41/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2010 dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn l-irġiel u n-nisa li jeżerċitaw attività li fiha jaħdmu għal rashom u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 86/613/KEE (ĠU L 180, 15.7.2010, p. 1).

⁽⁶⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 92/85/KEE tad-19 ta' Ottubru 1992 dwar l-introduzzjoni ta' miżuri biex jinkoraġġixxu t-titjib fis-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol għall-haddiema nisa tqal u haddiema li welldu reċentement, jew li qed iredgħu (l-għaxar Direttiva partikolari fis-sens tal-Artikolu 16(1) tad-Direttiva 89/391/KEE) (ĠU L 348, 28.11.1992, p. 1).

⁽⁷⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 97/81/KE tal-15 ta' Diċembru 1997 li tikkonċerna l-Ftehim Qafas dwar ix-xogħol part-time konkluz mill-UNICE, miċ-CEEP u mill-ETUC (ĠU L 14, 20.1.1998, p. 9).

⁽⁸⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE tat-8 ta' Marzu 2010 li timplimenta l-Ftehim Qafas rivedut dwar il-leave tal-ġenituri konkluz minn BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP u ETUC u li thassar id-Direttiva 96/34/KE (ĠU L 68, 18.3.2010, p. 13).

- (15) Id-Direttiva 2010/18/UE tirregola l-liv tal-ġenituri billi timplimenta ftehim qafas konkluż bejn is-sħab soċjali. Din id-Direttiva tibni fuq ir-regoli stabbiliti fid-Direttiva 2010/18/UE u tikkomplementahom billi ssahħah id-drittijiet eżistenti u billi tintroduċi drittijiet godda. Id-Direttiva 2010/18/UE jenhtieg li tiġi mhassra u sostitwita b'din id-Direttiva.
- (16) Din id-Direttiva tistabbilixxi rekwiżiti minimi relatati mal-liv tal-paternità, mal-liv tal-ġenituri u mal-liv tal-persuni li jindukraw, u mal-arrangamenti tax-xogħol flessibbli għall-haddiema li huma ġenituri, jew persuni li jindukraw. Billi tiffacilita r-rikonċiljazzjoni tax-xogħol u tal-ħajja tal-familja għal tali ġenituri u persuni li jindukraw, din id-Direttiva mistennija tikkontribwixxi għall-ghanijiet ibbażati fuq it-Trattati tal-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet tas-suq tax-xogħol, tat-trattament ugwali fuq ix-xogħol u tal-promozzjoni ta' livell għoli ta' impjeg fl-Unjoni.
- (17) Din id-Direttiva tapplika għall-haddiema kollha li għandhom kuntratti ta' impjeg jew relazzjonijiet ta' impjeg oħra, inklużi kuntratti li jirrelataw mal-impjeg jew relazzjonijiet tal-impjeg ta' haddiema part-time, haddiema b'kuntratt għal żmien fiss jew persuni b'kuntratt ta' impjeg jew relazzjoni ta' impjeg ma' aġenzija ta' xogħol temporanju, kif preċedentement previst mid-Direttiva 2010/18/UE. B'kont meħud tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea (il-Qorti tal-Gustizzja) rigward il-kriterji għad-determinazzjoni tal-istatus ta' haddiem, hija responsabbiltà tal-Istati Membri li jiddefinixxu l-kuntratti tal-impjeg u r-relazzjonijiet tal-impjeg.
- (18) L-Istati Membri għandhom il-kompetenza li jiddefinixxu l-istat ċivili u l-istat tal-familja, kif ukoll li jistabbilixxu liema persuni għandhom jitqiesu bħala ġenitur, omm u missier.
- (19) Sabiex tithegġeg kondivizzjoni iktar ugwali tar-responsabbiltajiet ta' indukrar bejn in-nisa u l-irġiel, u biex tkun tista' tinholoq rabta bikrija bejn il-missirijiet u l-ulied, jenhtieg li jiġi introdott id-dritt għal-liv tal-paternità għall-missirijiet jew, meta u sa fejn ikun rikonoxxut mil-liġi nazzjonali, għat-tieni ġenituri ekwivalenti. Tali liv tal-paternità jenhtieg li jittiehed madwar iż-żmien tat-twelid tal-wild u jenhtieg li jkun marbut b'mod ċar mat-twelid għall-finijiet ta' indukrar. L-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu liv tal-paternità f'każ ta' tarbija li titwield mejta. Hija responsabbiltà tal-Istati Membri li jiddeterminaw jekk jippermettux li parti mil-liv tal-paternità tinghata qabel it-twelid tal-wild jew li jirrikjedu li jittiehed kollu wara t-twelid, il-perjodu ta' żmien li fih irid jittiehed il-liv tal-paternità, u jekk, u taht liema kundizzjonijiet, jippermettux li l-liv tal-paternità jittiehed fuq bażi part-time, f'perjodi li jalternaw, bħal perezempju għal għadd ta' jiem konsekuttivi ta' liv separati b'perjodi ta' xogħol, jew b'modi flessibbli oħra. L-Istati Membri jistgħu jispeċifikaw jekk il-liv tal-paternità huwiex espress f'jiem ta' xogħol, f'gimghat jew f'unitajiet oħra ta' hin, filwaqt li jitqies li għaxart ijiem ta' xogħol jikkorrispondu għal gimagħtejn kalendarji. Biex jitqiesu d-differenzi bejn l-Istati Membri, id-dritt għal-liv tal-paternità jenhtieg li jinghata irrispettivament mill-istat ċivili jew l-istat tal-familja, kif definit mil-liġi nazzjonali.
- (20) Peress li l-biċċa l-kbira tal-missirijiet ma jużawx id-dritt tagħhom għal-liv tal-ġenituri, jew jittrasferixxu sehem konsiderevoli mill-intitolament għal-liv tagħhom lill-ommijiet, din id-Direttiva testendi minn xahar wiehed għal xahrejn il-perjodu minimu ta' liv tal-ġenituri li ma jstax jiġi ttrasferit minn ġenitur għall-iehor sabiex tinkoraġġixxi lill-missirijiet jiehdu l-liv tal-ġenituri, filwaqt li żżomm id-dritt ta' kull ġenitur li jiehu mill-inqas erba' xhur ta' liv tal-ġenituri kif previst fid-Direttiva 2010/18/UE. L-għan li jiġi zgurat li mill-inqas xahrejn liv tal-ġenituri jkunu disponibbli għal kull ġenitur b'mod esklussiv u li ma jstgħux jiġu ttrasferiti lill-ġenitur l-iehor, huwa biex il-missirijiet jiġu mhegġa jużaw id-dritt tagħhom għal tali liv. Jippromwovi u jiffacilita wkoll l-integrazzjoni mill-ġdid tal-ommijiet fis-suq tax-xogħol wara li jkunu hađu perjodu ta' liv tal-maternità u tal-ġenituri.
- (21) Perjodu minimu ta' erba' xhur liv tal-ġenituri huwa garantit taht din id-Direttiva għall-haddiema li jkunu ġenituri. L-Istati Membri huma mhegġa jagħtu d-dritt għal-liv tal-ġenituri lill-haddiema kollha li jeżerċitaw responsabbiltajiet ta' ġenituri f'konformità mas-sistemi legali nazzjonali.
- (22) Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jispeċifikaw il-perjodu ta' avviz formali li l-haddiem irid jagħti lill-impjegatur meta japplika għal-liv tal-ġenituri u jenhtieg li jkunu jistgħu jiddeciedu jekk id-dritt għal-liv tal-ġenituri jkunx soġġett għal ċertu perjodu ta' servizz. Fid-dawl tad-diversità dejjem ikbar tal-arrangamenti kuntrattwali, jenhtieg li s-somma tal-kuntratti suċċessivi b'terminu fiss mal-istess impjegatur tiġi kkunsidrata għall-fini tal-kalkolu ta' tali perjodu ta' servizz. Biex jibbilanċjaw il-htigijiet tal-haddiema ma' dawk tal-impjegaturi, l-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu jiddeciedu wkoll jekk jippermettux lill-impjegaturi jipposponu l-ghoti ta' liv tal-ġenituri taht ċerti ċirkostanzi, soġġett għar-rekwiżit li l-impjegaturi jenhtieg li jagħtu raġunijiet għal tali posponiment bil-miktub.

- (23) Peress li l-flessibilità ta' tagħmilha iktar probabbli li kull ġenitur, b'mod partikolari l-missirijiet, jieħu l-intitolament tiegħu għal-liv tal-ġenituri, jenhtieg li l-haddiema jkunu jistgħu jitolbu li l-liv tal-ġenituri jinghata fuq bażi full-time jew part-time, f'perjodi li jalternaw, b'hal pereżempju għal għadd ta' ġimgħat konsekuttivi ta' liv separati b'perjodi ta' xogħol jew b'modi flessibbli oħra. L-impjegatur jenhtieg li jkun jista' jaċċetta jew jirrifjuta tali talba għal-liv tal-ġenituri b'modi oħra għajr fuq bażi full-time. L-Istati Membri jenhtieg li jivvalutaw jekk il-kundizzjonijiet ta' aċċess u l-arranġamenti dettaljati għal-liv tal-ġenituri għandhomx jiġu adattati għall-htigijiet speċifiċi ta' ġenituri f'sitwazzjonijiet partikolarment zvantagġati.
- (24) Il-perjodu li fihi l-haddiema jenhtieg li jkunu intitolati jieħdu l-liv tal-ġenituri jenhtieg li jkun marbut mal-età tal-wild. Dik l-età jenhtieg li tiġi stabbilita b'tali mod li jippermetti liż-żewġ ġenituri jeżerċitaw b'mod effikaċi l-intitolament shiħ ta' tagħhom għal-liv tal-ġenituri skont din id-Direttiva.
- (25) Sabiex ikun iffaċilitat ir-ritorn għax-xogħol wara perjodu ta' liv tal-ġenituri, il-haddiema u l-impjegaturi huma mhegġa jzommu kuntatt volontarju matul il-perjodu ta' liv u jistgħu jagħmlu arranġamenti għal kwalunkwe miżura xierqa biex tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni mill-ġdid fil-post tax-xogħol. Tali kuntatt u arranġamenti jenhtieg li jiġu deċiżi bejn il-partijiet ikkonċernati, b'kunsiderazzjoni tal-liġi nazzjonali, ta' ftehimiet kollettivi jew ta' prassi. Jenhtieg li l-haddiema jkunu infurmati dwar proċessi ta' promozzjoni u postijiet vakanti interni u li jkunu jistgħu jieħdu sehem ftali proċessi u japplikaw għal tali postijiet vakanti.
- (26) Studji juru li l-Istati Membri li jipprovdu sehem sinifikanti tal-liv tal-ġenituri lill-missirijiet u li jhallu lill-haddiem pagament jew allowance matul dak il-liv b'rata ta' sostituzzjoni relattivament għolja, jesperjenzaw rata oghla ta' tehid tal-liv mill-missirijiet u xejra pożittiva fir-rata tal-impjeg tal-ommijiet. Huwa għalhekk xieraq li tali sistemi jithallew ikomplu sakemm jissodisfaw ċerti kriterji minimi, minflok ma jinghataw il-pagament jew l-allowance għal-liv tal-paternità kif previst f'din id-Direttiva.
- (27) Sabiex l-irġiel u n-nisa b'responsabbiltajiet ta' indukrar jinghataw opportunitajiet akbar biex jibqgħu fil-forza tax-xogħol, kull haddiem jenhtieg li jkollu d-dritt għal-liv tal-persuni li jindukraw ta' hamest ijiem tax-xogħol fis-sena. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li tali liv jista' jittiehed f'perjodi ta' jum wiehed jew aktar ta' xogħol għal kull każ. Sabiex jitqiesu s-sistemi nazzjonali diverġenti, l-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu jallokaw il-liv tal-persuni li jindukraw abbazi ta' perjodu ta' referenza li ma jkunx sena, b'referenza għall-persuna li tehtieg indukrar jew appoġġ, jew għal kull każ. Hija mbassra zieda kontinwa fil-bżonnijiet ta' indukrar, minhabba popolazzjoni li qed tixjeh u, konsegwentement, iż-żieda konkomitanti fil-prevalenza ta' kundizzjonijiet relatati mal-età. Iż-żieda fil-bżonnijiet ta' indukrar jenhtieg li titqies mill-Istati Membri meta jiżviluppaw il-politiki ta' tagħhom dwar l-indukrar, anke fir-rigward tal-liv għall-persuni li jindukraw. L-Istati Membri huma mhegġa jagħmlu d-dritt għal-liv għall-persuni li jindukraw disponibbli fir-rigward ta' qraba addizzjonali, bħan-nanniet u l-aħwa. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu ċertifikazzjoni medika minn qabel tal-htieġa għal indukrar jew appoġġ sinifikanti għal raġuni medika serja.
- (28) Minbarra d-dritt għal-liv tal-persuni li jindukraw previst f'din id-Direttiva, jenhtieg li l-haddiema kollha jzommu d-dritt ta' tagħhom li jieħdu hin liberu mix-xogħol mingħajr it-telf ta' drittijiet tal-impjeg li jkunu nkisbu jew li jkunu qed jinkisbu, minhabba force majeure għal raġunijiet familjari urġenti u mhux mistennija, kif previst fid-Direttiva 2010/18/UE, f'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Istati Membri.
- (29) Biex jiżdienu l-inċentivi għall-haddiema li huma ġenituri, u b'mod partikolari għall-irġiel, biex jieħdu l-perjodi ta' liv previsti f'din id-Direttiva, jenhtieg li l-haddiema jinghataw id-dritt għal allowance adegwata matul il-liv.
- (30) Għalhekk, jenhtieg li l-Istati Membri jistabbilixxu livell għall-pagament jew l-allowance fir-rigward tal-perjodu minimu ta' liv tal-paternità li jkun tal-inqas ekwivalenti għal-livell tal-paga nazzjonali għall-mard. Peress li l-ghoti ta' drittijiet għal-liv tal-paternità u tal-maternità għandu għanjiet simili, jiġifieri l-holqien ta' rabta bejn il-ġenitur u l-wild, l-Istati Membri huma mhegġa jipprevedu pagament jew allowance għal-liv tal-paternità li jkunu ugwali għall-pagament jew l-allowance mogħtija għal-liv tal-maternità fil-livell nazzjonali.
- (31) Jenhtieg li l-Istati Membri jistabbilixxu l-pagament jew l-allowance għall-perjodu minimu mhux trasferibbli ta' liv tal-ġenituri ggarantit minn din id-Direttiva flivell adegwat. Meta jistabbilixxu l-livell tal-pagament jew tal-allowance mogħtija għall-perjodu minimu mhux trasferibbli ta' liv tal-ġenituri, jenhtieg li l-Istati Membri jqisu li l-użu tal-liv tal-ġenituri spiss jirriżulta ftelf ta' dhul għall-familja u li l-ewwel sorsi ta' dhul ffamilja jkunu jistgħu jużaw id-dritt ta' tagħhom għal-liv tal-ġenituri biss jekk ikun rimunerat tajjeb biżżejjed, bil-għan li jkollhom standard ta' għajxien diċenti.

- (32) Ghalkemm l-Istati Membri huma liberi li jiddeciedu jekk jipprovdux pagament jew allowance għal-liv tal-persuni li jindukraw, huma mhegġa jintroduċu tali pagament jew allowance sabiex jiggarrantixxu l-użu effettiv tad-dritt mill-persuni li jindukraw, b'mod partikolari mill-irġiel.
- (33) Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għall-koordinazzjoni tas-sistemi tas-sigurtà soċjali skont ir-Regolamenti (KE) Nru 883/2004 ⁽⁹⁾ u (UE) Nru 1231/2010 ⁽¹⁰⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 859/2003 ⁽¹¹⁾. L-Istat Membru kompetenti għas-sigurtà soċjali ta' haddiem huwa determinat minn dawk ir-Regolamenti.
- (34) Sabiex il-haddiema li huma ġenituri, u persuni li jindukraw, ikunu mhegġa jibqgħu fil-forza tax-xogħol, jenhtieg li tali haddiema jkunu jistgħu jadattaw l-iskedi tax-xogħol tagħhom għall-htigijiet u għall-preferenzi personali tagħhom. Għal dak il-ghan, u b'enfasi fuq il-htigijiet tal-haddiema, għandhom id-dritt jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli, bil-ghan li jaġġustaw l-iskedi tax-xogħol tagħhom, inkluż, meta jkun possibbli, bl-użu ta' arrangamenti ta' xogħol minn distanza, ta' skedi tax-xogħol flessibbli, jew tnaqqis fis-sigħat tax-xogħol, għall-finijiet ta' indukrar.
- (35) Sabiex jiġu indirizzati l-bżonnijiet kemm tal-haddiema kif ukoll tal-impjegaturi, jenhtieg li jkun possibbli għall-Istati Membri li jillimitaw id-durata tal-arrangamenti tax-xogħol flessibbli, inkluż kwalunkwe tnaqqis fis-sigħat tax-xogħol jew kwalunkwe arrangament ta' xogħol minn distanza. Filwaqt li ntweraw li x-xogħol part-time huwa utli biex ċerti nisa jibqgħu fis-suq tax-xogħol wara li jkollhom it-tfal jew jindukraw qraba bi bżonnijiet ta' indukrar jew appoġġ, perjodi twal ta' sigħat tax-xogħol imnaqqa jistgħu jwasslu għal inqas kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali u għaldaqstant għal intitolamenti tal-pensjoni mnaqqa jew inezistenti.
- (36) Meta jqisu talbiet għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli, l-impjegaturi jenhtieg li jkunu jistgħu jqisu, inter alia, id-durata tal-arrangamenti tax-xogħol flessibbli u r-rizorsi u l-kapaċità operazzjonali tal-impjegaturi biex joffru tali arrangamenti. L-impjegatur jenhtieg li jkun jista' jiddeciedi jekk jaċċettax jew jirrifjutax talba ta' haddiem għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli. Iċ-ċirkustanzi speċifiċi li jwasslu għall-bżonn ta' arrangamenti tax-xogħol flessibbli jistgħu jinbidlu. Għalhekk, jenhtieg li l-haddiema jkollhom id-dritt mhux biss li jirritornaw għall-iskeda tax-xogħol oriġinali tagħhom fi tmiem perjodu li jkun hemm ftehim reċiproku dwaru, iżda jenhtieg li jkunu jistgħu jitolbu wkoll li jagħmlu dan aktar kmieni meta dan ikun mehtieg abbażi ta' bidla fiċ-ċirkustanzi sottostanti.
- (37) Minkejja r-rekwizit li jiġi vvalutat jekk il-kundizzjonijiet tal-aċċess u l-arrangamenti dettaljati għal-liv tal-ġenituri jenhtieg li jiġu adattati għall-bżonnijiet speċifiċi ta' ġenituri f'sitwazzjonijiet partikolarment żvantaġġati, l-Istati Membri huma mhegġa jivvalutaw jekk il-kundizzjonijiet għall-aċċess u l-arrangamenti dettaljati għall-eżerċizzju tad-dritt għal-liv tal-paternità, il-liv tal-persuni li jindukraw u l-arrangamenti tax-xogħol flessibbli jenhtieg li jiġu adattati għal bżonnijiet partikolari, bħal dawk ta' ġenituri wahedhom, ġenituri adottivi, ġenituri b'diżabilità, ġenituri ta' tfal b'diżabilità jew b'mard fit-tul, jew ġenituri f'ċirkustanzi partikolari, bħal dawk relatati ma' twelid multiplu u twelid prematur.
- (38) L-arrangamenti tal-liv huma mahsuba biex jappoġġaw lill-haddiema li huma ġenituri, u lil persuni li jindukraw, matul perjodu speċifiku ta' żmien, u huma mahsuba li jżommu u jippromwovu l-involvement kontinwu tal-haddiema fis-suq tax-xogħol. Għaldaqstant, xieraq li jiġu previsti dispożizzjonijiet espliciti għall-protezzjoni tad-drittijiet tax-xogħol tal-haddiema li jiehdu t-tipi ta' liv koperti minn din id-Direttiva. B'mod partikolari, din id-Direttiva tiproteġi d-dritt tal-haddiema li jirritornaw lura fl-istess post jew f'post ekwivalenti wara li jkunu ħadu tali liv u d-dritt li ma jkunu soġġetti għal ebda deterjorament fit-termini u l-kundizzjonijiet tal-kuntratt tal-impjegat jew tar-relazzjoni tal-impjegat b'riżultat tat-tehid ta' tali liv. Jenhtieg li l-haddiema jżommu l-intitolament tagħhom għad-drittijiet rilevanti li jkunu diġà miksuba, jew li jkunu fil-proċess li jinkisbu, sa tmiem it-tali liv.

⁽⁹⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar il-kordinazzjoni ta' sistemi ta' sigurtà soċjali (GU L 166, 30.4.2004, p. 1).

⁽¹⁰⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 1231/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jestendi r-Regolament (KE) Nru 883/2004 u r-Regolament (KE) Nru 987/2009 għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li mhumiex diġà koperti b'dawn ir-Regolamenti unikament minhabba n-nazzjonalità tagħhom (GU L 344, 29.12.2010, p. 1).

⁽¹¹⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 859/2003 tal-14 ta' Mejju 2003 li jestendi d-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KEE) Nru 1408/71 u r-Regolament (KEE) Nru 574/72 għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li mhumiex diġà koperti b'dawk id-dispożizzjonijiet unikament minhabba ċ-ċittadinanza tagħhom (GU L 124, 20.5.2003, p. 1).

- (39) Kif previst fid-Direttiva 2010/18/UE, l-Istati Membri huma meħtieġa jiddefinixxu l-istat tal-kuntratt tal-impjegiet jew ir-relazzjoni tal-impjegiet għall-perjodu tal-liv tal-ġenituri. Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, ir-relazzjoni tal-impjegiet bejn il-haddiem u l-impjegatur hija miżmuma matul il-perjodu tal-liv u, b'risultat ta' dan, il-benefiċjarju tat-tali liv jibqa', matul dak il-perjodu, haddiem għall-finijiet tad-dritt tal-Unjoni. Meta jkunu qed jiddefinixxu l-istatus tal-kuntratt tal-impjegiet jew ir-relazzjoni tal-impjegiet matul il-perjodu tat-tipi ta' liv koperti minn din id-Direttiva, inkluż fir-rigward tal-intitolament għas-sigurtà soċjali, l-Istati Membri għalhekk jenhtieg li jiżguraw li r-relazzjoni tal-impjegiet tinzamm.
- (40) Jenhtieg li l-haddiema li jeżerċitaw id-dritt tagħhom li jieħdu l-liv jew li jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli kif previst f'din id-Direttiva jkunu protetti kontra diskriminazzjoni jew kontra kwalunkwe trattament inqas favorevoli għal dik ir-raġuni.
- (41) Jenhtieg li l-haddiema li jeżerċitaw id-dritt tagħhom li jieħdu l-liv jew li jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli kif previst f'din id-Direttiva jgawdu minn protezzjoni kontra s-sensja u kwalunkwe pass ta' thejġija għal sensja possibbli minhabba r-raġunijiet li jkunu applikaw għal, jew hađu, tali liv, jew li jkunu eżerċitaw id-dritt tagħhom li jitolbu tali arrangamenti tax-xogħol flessibbli f'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, inkluża s-sentenza tagħha fil-Kawża C-460/06 ⁽¹²⁾. Il-haddiema li jqisu li jkunu ngħataw is-sensja abbażi tal-fatt li jkunu eżerċitaw tali drittijiet jenhtieg li jkunu jistgħu jitolbu lill-impjegatur jipprovdi raġunijiet sostanzjati kif xieraq għas-sensja. Meta haddiem ikun applika għal, jew ikun ha, liv tal-paternità, liv tal-ġenituri jew liv tal-persuni li jindukraw kif imsemmi f'din id-Direttiva, l-impjegatur jenhtieg li jipprovdi r-raġunijiet għas-sensja bil-miktub.
- (42) L-oneru tal-prova li ma kienx hemm sensja minhabba li l-haddiema li applikaw għal, jew hađu, liv tal-paternità, liv tal-ġenituri jew liv tal-persuni li jindukraw kif imsemmi f'din id-Direttiva jenhtieg li jkun fuq l-impjegatur meta haddiem ikun stabbilixxa, quddiem qorti jew awtorità kompetenti oħra, fatti li kapaci jwasslu għal suppożizzjoni li l-haddiem ingħata s-sensja għal tali raġunijiet.
- (43) L-Istati Membri jenhtieg li jipprevedu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi f'każ ta' ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva jew id-dispożizzjonijiet nazzjonali li jkunu diġà fis-seħħ fid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva u li jirrigwardaw id-drittijiet li huma fi hdan il-kamp ta' applikazzjoni tagħha. Tali penali jistgħu jinkludu penali amministrattivi u finanzjarji, bħal multi jew il-hlas ta' kumpens, kif ukoll tipi oħra ta' penali.
- (44) L-implimentazzjoni effettiva tal-prinċipji ta' trattament ugwali u opportunitajiet indaqs tirrikjedi l-protezzjoni ġudizzjarja adegwata tal-haddiema kontra trattament avvers jew konsegwenzi avversi li jirriżultaw minn ilment jew minn proċedimenti li jirrigwardaw id-drittijiet taht din id-Direttiva. Huwa possibbli li l-vittmi jaqtgħu qalbhom milli jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom minhabba r-riskju ta' ritaljazzjoni u, għalhekk, jenhtieg li jkunu protetti kontra kwalunkwe trattament avvers meta jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom previsti f'din id-Direttiva. Tali protezzjoni hija partikolarment rilevanti fir-rigward tar-rappreżentanti tal-haddiema fl-eżerċizzju tal-funzjonijiet tagħhom.
- (45) Bil-għan li jkompli jitjeb il-livell ta' protezzjoni tad-drittijiet previst f'din id-Direttiva, jenhtieg li l-korpi nazzjonali tal-ugwaljanza jkunu kompetenti fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mad-diskriminazzjoni li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva, inkluż il-kompitu li tingħata assistenza indipendenti lill-vittmi tad-diskriminazzjoni fit-tressiq tal-ilmenti tagħhom.
- (46) Din id-Direttiva tistabbilixxi rekwiżiti minimi, u b'hekk tagħti lill-Istati Membri l-għażla li jintroduċu jew iżommu dispożizzjonijiet li jkunu aktar favorevoli għall-haddiema. Il-fatt li ġenitur wiehed jithalla jittrasferixxi lill-ġenitur l-iehor aktar minn xahrejn mill-erba' xhur ta' liv tal-ġenituri previsti f'din id-Direttiva ma jikkostitwix dispożizzjoni li hija aktar favorevoli għall-haddiem mid-dispożizzjonijiet minimi stabbiliti f'din id-Direttiva. Id-drittijiet li jkunu diġà nkisbu fid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva jenhtieg li jkomplu japplikaw sakemm din id-Direttiva ma tippredix dispożizzjonijiet aktar favorevoli. L-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva la jenhtieg li tintuża biex jitnaqqsu d-drittijiet eżistenti fid-dritt tal-Unjoni, u lanqas jenhtieg li tikkostitwixxi raġunijiet validi għat-tnaqqis tal-livell ġenerali ta' protezzjoni mogħti lill-haddiema, fl-oqsma koperti minn din id-Direttiva.

⁽¹²⁾ Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-11 ta' Ottubru 2007, *Nadine Paquay vs Société d'architectes Hoet + Minne SPRL*, C-460/06, ECLI:EU:C:2007:601.

- (47) B'mod partikolari, jenhtieg li xejn f'din id-Direttiva ma jiġi interpretat bhala li jnaqqas id-drittijiet previsti fid-Direttivi 2010/18/UE, 92/85/KEE u 2006/54/KE, inkluż l-Artikolu 19 tad-Direttiva 2006/54/KE.
- (48) L-intrapriži mikro, żgħar u medji (SMEs) kif definiti fl-Anness tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE⁽¹³⁾, li jirrappreżentaw il-maġġoranza l-kbira tal-intrapriži fl-Unjoni, jista' jkollhom riżorsi finanzjarji, tekniċi u umani limitati. Fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, l-Istati Membri jenhtieg li jagħmlu l-almu tagħhom biex jevitaw li jimponu rabtiet amministrattivi, finanzjarji jew ġuridiċi b'manjiera li tikkostitwixxi dizincentiv għall-holqien u l-iżvilupp tal-SMEs jew piż eċċessiv għall-impjegaturi. Għalhekk, l-Istati Membri huma mistiedna jivvalutaw bir-reqqa l-impatt tal-miżuri ta' implimentazzjoni tagħhom fuq l-SMEs sabiex jiżguraw it-trattament ugwali tal-haddiema kollha, li l-SMEs ma jiġux affettwati b'mod sproporzjonat mill-miżuri, b'enfasi partikolari fuq il-mikrointrapriži, u li jiġi evitat kwalunkwe piż amministrattiv mhux mehtieg. L-Istati Membri huma mhegga jipprovdu inċentivi, gwida u pariri lill-SMEs biex jgħinuhom jikkonformaw mal-obbligi tagħhom skont din id-Direttiva.
- (49) Kwalunkwe tip ta' hin liberu mix-xogħol relatat mal-familja, b'mod partikolari l-liv tal-maternità, il-liv tal-paternità, il-liv tal-ġenituri u l-liv tal-persuni li jindukraw, disponibbli skont il-liġi jew il-ftehimiet kollettivi nazzjonali jenhtieg li jitqies fl-issodisfar tar-rekwiżiti ta' wiehed jew aktar mit-tipi ta' liv previsti f'din id-Direttiva u fid-Direttiva 92/85/KEE, dment li jiġu ssodisfati r-rekwiżiti minimi ta' dawk id-direttivi u li ma jitnaqqasx il-livell ġenerali tal-protezzjoni mogħtija lill-haddiema fl-oqsma koperti minnhom. Fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, l-Istati Membri mhumiex mehtieġa jagħtu isem ġdid jew inkella jibdlu t-tipi differenti ta' liv relatat mal-familja mogħtija taht il-liġi jew il-ftehimiet kollettivi nazzjonali u li jitqiesu għall-konformità ma' din id-Direttiva.
- (50) L-Istati Membri huma mhegga, f'konformità mal-prassi nazzjonali, jipromwovu djalogu soċjali mas-shab soċjali bil-ghan li jheggu r-rikonċiljazzjoni tax-xogħol u l-hajja privata, inkluż bil-promozzjoni ta' miżuri għal bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata fil-post tax-xogħol, bl-istabbiliment ta' sistemi ta' ċertifikazzjoni volontarji, bl-ghoti ta' taħriġ vokazzjonali, biż-żieda tas-sensibilizzazzjoni u bit-tweqqif ta' kampanji ta' informazzjoni. Barra minn hekk, l-Istati Membri huma mhegga jidhlu fi djalogu mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, bhall-organizzazzjonijiet mhux governattivi, l-awtoritajiet lokali u reġjonali u l-fornituri ta' servizzi, sabiex jipromwovu politiki għal bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata f'konformità mal-liġi u l-prassi nazzjonali.
- (51) Is-shab soċjali jenhtieg li jiġu mhegga jipromwovu s-sistemi ta' ċertifikazzjoni volontarji li jivvalutaw il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata fil-post tax-xogħol.
- (52) Peress li l-oġġettivi ta' din id-Direttiva, jiġifieri li tiżgura l-implimentazzjoni tal-prinċipju tal-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet tas-suq tax-xogħol u tat-trattament fil-post tax-xogħol madwar l-Unjoni, ma jistgħux jintlahqu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri, iżda jistgħu pjuttost, minhabba l-iskala u l-effetti tagħhom, jintlahqu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju tassussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-TUE. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju biex jintlahqu dawk l-oġġettivi,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 1

Suġġett

Din id-Direttiva tistabbilixxi rekwiżiti minimi mfassla biex tinkiseb l-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet fis-suq tax-xogħol u t-trattament fil-post tax-xogħol, bil-faċilitazzjoni tar-rikonċiljazzjoni tax-xogħol u l-hajja privata għall-haddiema li huma ġenituri, jew persuni li jindukraw.

Għal dak il-fini, din id-Direttiva tipprevedi drittijiet individwali relatati ma' dawn:

- (a) liv tal-paternità, liv tal-ġenituri u liv tal-persuni li jindukraw;
- (b) arrangamenti tax-xogħol flessibbli għall-haddiema li huma ġenituri, jew persuni li jindukraw.

⁽¹³⁾ Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 li tikkonċerna d-definizzjoni ta' intrapriži mikro, żgħar u medji (GUL 124, 20.5.2003, p. 36).

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

Din id-Direttiva tapplika għall-haddiema rġiel u nisa kollha li għandhom kuntratt tal-impjieg jew relazzjoni tal-impjieg, kif definiti mil-liġi, il-ftehimiet kollettivi jew il-prassi li jkunu fis-seħh f'kull Stat Membru, filwaqt li titqies il-gurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

- Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:
 - "liv tal-paternità" tfisser liv mix-xogħol għall-missirijiet jew, meta u sa fejn ikun rikonoxxut mil-liġi nazzjonali, għat-tieni ġenituri ekwivalenti, fl-okkażjoni tat-twelid ta' wild għall-finijiet ta' indukrar;
 - "liv tal-ġenituri" tfisser liv mix-xogħol għall-ġenituri minhabba t-twelid jew l-adozzjoni ta' wild, għall-indukrar ta' dak il-wild;
 - "liv tal-persuni li jindukraw" tfisser liv mix-xogħol għall-haddiema sabiex jipprovdu indukrar jew appoġġ personali lil qarib, jew lil persuna li tgħix fl-istess dar bħall-haddiem, u li jehtiegu indukrar jew appoġġ sinifikanti għal raġuni medika serja, kif definita minn kull Stat Membru;
 - "persuna li tindokra" tfisser haddiem li jipprovdi indukrar jew appoġġ lil qarib, jew lil persuna li tgħix fl-istess dar mal-haddiem, u li jehtiegu indukrar jew appoġġ sinifikanti għal raġuni medika serja, kif definita minn kull Stat Membru;
 - "qarib" tfisser iben, bint, omm, missier, konjuġi jew, fejn tali shubijiet ikunu rikonoxxuti mil-liġi nazzjonali, sieheb/sieħba fi shubija ċivili;
 - "arranġamenti tax-xogħol flessibbli" tfisser il-possibbiltà għal haddiema li jaġġustaw l-iskedi tax-xogħol tagħhom, inkluż bl-użu ta' arranġamenti ta' xogħol minn distanza, ta' skedi tax-xogħol flessibbli, jew ta' sigħat tax-xogħol imnaqsa.
- Ir-referenza għall-jiem tax-xogħol fl-Artikoli 4 u 6 għandha tintiehem bhala referenza għall-iskeda tax-xogħol full-time, kif definita fl-Istat Membru kkonċernat.

L-intitolament għal-liv ta' haddiem jista' jiġi kkalkulat b'mod proporzjonali għall-hin tax-xogħol tal-haddiem, f'konformità mal-iskeda tax-xogħol speċifikata fil-kuntratt tal-impjieg jew ir-relazzjoni tal-impjieg tal-haddiem.

Artikolu 4

Liv tal-paternità

- L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-missirijiet jew, meta u sa fejn ikun rikonoxxut mil-liġi nazzjonali, it-tieni ġenituri ekwivalenti, ikollhom id-dritt għal liv tal-paternità ta' għaxart ijiem tax-xogħol, li għandu jittiehed fl-okkażjoni tat-twelid tal-wild tal-haddiem. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw jekk jippermettux li l-liv tal-paternità jittiehed parzjalment qabel jew esklussivament wara t-twelid tal-wild u jekk jippermettux li tali liv jittiehed b'modi flessibbli.
- Id-dritt għal-liv tal-paternità ma għandux ikun soġġett għal kwalifika ta' perjodu ta' xogħol jew għal kwalifika ta' tul ta' żmien fis-servizz.
- Id-dritt għal-liv tal-paternità għandu jingħata irrISPETTIVAMENT mill-istat ċivili jew l-istat tal-familja tal-haddiem, kif definit mil-liġi nazzjonali.

Artikolu 5

Liv tal-ġenituri

- L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li kull haddiem ikollu dritt individwali għal liv tal-ġenituri ta' erba' xhur li jrid jittiehed qabel ma l-wild jilhaq età speċifikata, sal-età ta' tmien snin, li għandha tiġi speċifikata minn kull Stat Membru jew permezz ta' ftehim kollettiv. Dik l-età għandha tiġi ddeterminata bil-għan li jkun żgurat li kull ġenitur jista' jeżercita d-dritt tiegħu għal-liv tal-ġenituri b'mod effikaci u fuq bażi ugwali.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li xahrejn mil-liv tal-ġenituri ma jistgħux jiġu ttrasferiti.
3. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu perjodu ta' avviż raġonevoli li għandu jingħata mill-haddiema lill-impjegaturi meta jeżerċitaw id-dritt tagħhom għal-liv tal-ġenituri. Meta jagħmlu dan, l-Istati Membri għandhom jieħdu f'kunsiderazzjoni l-bżonnijiet kemm tal-impjegaturi kif ukoll tal-haddiema.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li t-talba tal-haddiem għal-liv tal-ġenituri tispeċifika l-bidu u tmiem maħsuba tal-perjodu tal-liv.

4. L-Istati Membri jistgħu jissoġġettaw id-dritt għal-liv tal-ġenituri għal kwalifika ta' perjodu ta' xogħol jew għal kwalifika ta' tul ta' żmien fis-servizz, li ma għandhomx ikunu itwal minn sena. Fil-każ ta' kuntratti suċċessivi b'terminu fiss fis-sens tad-Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE ⁽¹⁴⁾, mal-istess impjegatur, it-total ta' dawk il-kuntratti għandu jittiehed f'kunsiderazzjoni għall-fini tal-kalkolu tal-perjodu kwalifikattiv.
5. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu ċ-ċirkustanzi li fihom impjegatur, wara konsultazzjoni f'konformità mal-liġi, il-ftehimiet kollettivi jew il-prassi nazzjonali, jithalla jipposponi l-ġhota tal-liv tal-ġenituri għal perjodu ta' żmien raġonevoli minhabba l-fatt li t-tehid tal-liv tal-ġenituri fiż-żmien mitlub ixekkel serjament il-funzjonament tajjeb tal-impjegatur. L-impjegatur għandhom jagħtu raġunijiet bil-miktub għal kwalunkwe tali posponiment tal-liv tal-ġenituri.
6. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-haddiema jkollhom id-dritt li jitolbu li jieħdu l-liv tal-ġenituri b'modi flessibbli. L-Istati Membri jistgħu jispeċifikaw il-modalitajiet tal-applikazzjoni tagħhom. L-impjegatur għandu jikkunsidra u jwieġeb għal tali talbiet, b'kunsiderazzjoni tal-bżonnijiet kemm tal-impjegatur kif ukoll tal-haddiem. L-impjegatur għandu jagħti raġunijiet bil-miktub għal kwalunkwe rifjut li jaċċetta tali talba f'perjodu ta' żmien raġonevoli wara t-talba.
7. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li meta jikkunsidraw talbiet għal liv tal-ġenituri full-time, l-impjegatur għandhom, qabel kwalunkwe posponiment f'konformità mal-paragrafu 5, sa fejn ikun possibbli, joffru modi flessibbli biex jittiehed il-liv tal-ġenituri skont il-paragrafu 6.
8. L-Istati Membri għandhom jivvalutaw il-htieġa li l-kundizzjonijiet ta' aċċess u l-arranġamenti dettaljati għall-applikazzjoni tal-liv tal-ġenituri jkunu adattati għall-htigijiet tal-ġenituri adottivi, tal-ġenituri b'diżabilità u tal-ġenituri ta' tfal b'diżabilità jew b'marda fit-tul.

Artikolu 6

Liv tal-persuni li jindukraw

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li kull haddiem ikollu d-dritt għal-liv tal-persuni li jindukraw ta' hamest ijiem tax-xogħol fis-sena. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw dettalji addizzjonali rigward l-ambitu u l-kundizzjonijiet tal-liv tal-persuni li jindukraw f'konformità mal-liġi jew il-prassi nazzjonali. L-użu ta' dak id-dritt jista' jkun soġġett għal sostanzjar xieraq, f'konformità mal-liġi jew il-prassi nazzjonali.
2. L-Istati Membri jistgħu jallokaw il-liv tal-persuni li jindukraw fuq il-baži ta' perjodu ta' referenza li ma jkunx sena, għal kull persuna li jkollha bżonn l-indukrar jew l-appoġġ, jew għal kull każ.

Artikolu 7

Hin liberu mix-xogħol minhabba force majeure

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li kull haddiem ikollu d-dritt għal hin liberu mix-xogħol minhabba force majeure għal raġunijiet familjari urġenti fil-każ ta' mard jew incident li jagħmlu l-preżenza immedjata tal-haddiem indispensabbli. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw id-dritt ta' kull haddiem għal hin liberu mix-xogħol minhabba force majeure għal ċertu ammont ta' żmien kull sena jew għal kull każ, jew it-tnejn.

⁽¹⁴⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 dwar il-ftehim qafas dwar xogħol għal żmien fiss konkluz mill-ETUC, mill-UNICE u miċ-CEEP (ĠU L 175, 10.7.1999, p. 43).

Artikolu 8

Pagament jew allowance

1. F'konformità maċ-ċirkostanzi nazzjonali, b'hal-liġi, il-ftehimiet kollettivi jew il-prassi nazzjonali, u b'kunsiderazzjoni tas-setgħat delegati lis-shab soċjali, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-haddiema li jeżerċitaw id-dritt tagħhom għal-liv previst fl-Artikolu 4(1) jew fl-Artikolu 5(2) jirċievu pagament jew allowance f'konformità mal-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.
2. Fir-rigward tal-liv tal-paternità kif imsemmi fl-Artikolu 4(1), tali pagament jew allowance għandu jiggarrantixxi dhul tal-inqas ekwivalenti għal dak li l-haddiem ikkonċernat jirċievi f'każ ta' interruzzjoni tal-attivitajiet tal-haddiem għal raġunijiet marbuta mal-istat tas-saħħa tal-haddiem, soġġett għal kwalunkwe limitu massimu stabbilit fil-liġi nazzjonali. L-Istati Membri jistgħu jissoġġettaw id-dritt għal pagament jew allowance għal perjodi ta' impjegjiet preċedenti, li ma għandhomx jaqbżu sitt xhur immedjatament qabel id-data mistennija tat-twelid tal-wild.
3. Fir-rigward tal-liv tal-ġenituri kif imsemmi fl-Artikolu 6(2), tali pagament jew allowance għandhom jiġu definiti mill-Istat Membru jew mis-shab soċjali u għandhom jiġu stabbiliti b'tali mod li jiffacilita t-teħid tal-liv tal-ġenituri miż-żewġ ġenituri.

Artikolu 9

Arranġamenti tax-xogħol flessibbli

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-haddiema li jkollhom tfal sa età speċifikata, li għandha tkun ta' mill-inqas tmien snin, u l-persuni li jindukraw, ikollhom id-dritt li jitolbu arranġamenti tax-xogħol flessibbli għall-finijiet ta' indukrar. Id-durata ta' arranġamenti tax-xogħol flessibbli b'hal dawn tista' tkun soġġetta għal limitazzjoni raġonevoli.
2. L-impjegaturi għandhom jikkunsidraw u jwieġbu t-talbiet għal arranġamenti tax-xogħol flessibbli kif imsemmija fil-paragrafu 1 f'perjodu ta' żmien raġonevoli, b'kunsiderazzjoni tal-htigijiet kemm tal-impjegaturi kif ukoll tal-haddiema. L-impjegaturi għandhom jagħtu raġunijiet għal kwalunkwe rifjut ta' tali talba jew għal kwalunkwe posponiment ta' tali arranġamenti.
3. Meta l-arranġamenti tax-xogħol flessibbli kif imsemmija fil-paragrafu 1 ikunu limitati fid-durata tagħhom, il-haddiem għandu jkollu d-dritt li jirritorna għall-iskeda tax-xogħol oriġinali fi tmiem il-perjodu miftiehem. Il-haddiem għandu jkollu wkoll id-dritt li jitlob li jirritorna għall-iskeda tax-xogħol oriġinali qabel tmiem il-perjodu miftiehem meta dan ikun iġġustifikat abbażi ta' bidla fiċ-ċirkustanzi. L-impjegatur għandu jikkunsidra u jwieġeb talba għal ritorn bikri għall-iskeda tax-xogħol oriġinali, b'kunsiderazzjoni tal-bżonnijiet kemm tal-impjegatur kif ukoll tal-haddiem.
4. L-Istati Membri jistgħu jissoġġettaw id-dritt għal talba għal arranġamenti tax-xogħol flessibbli għal kwalifika ta' perjodu ta' xogħol jew għal kwalifika ta' tul tas-servizz, li ma għandhomx jaqbżu sitt xhur. Fil-każ ta' kuntratti suċċessivi b'terminu fiss fis-sens tad-Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE mal-istess impjegatur, it-total ta' dawk il-kuntratti għandu jiqjes għall-fini tal-kalkolu tal-perjodu li jikkwalifika.

Artikolu 10

Drittijiet tax-xogħol

1. Id-drittijiet li jkunu nkisbu jew li jkunu fil-proċess li jinkisbu mill-haddiema fid-data li fiha jibda l-liv previst fl-Artikoli 4, 5 u 6 jew il-hin liberu mix-xogħol previst fl-Artikolu 7 għandhom jinżammu sa tmiem it-tali liv jew il-hin liberu mix-xogħol. Fit-tmiem tat-tali liv jew tal-hin liberu mix-xogħol, dawk id-drittijiet, inkluż kwalunkwe tibdil li jirriżulta mil-liġi, il-ftehimiet kollettivi jew il-prassi nazzjonali, għandhom japplikaw.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fi tmiem il-liv previst fl-Artikoli 4, 5 u 6, il-haddiema jkunu intitolati jirritornaw għall-karigi tagħhom jew għal karigi ekwivalenti b'termini u b'kundizzjonijiet li ma jkunux inqas favorevoli għalihom, u li jibbenefikaw minn kwalunkwe titjib fil-kundizzjonijiet tax-xogħol li kienu jkunu intitolati għalihom li kieku ma ħadux il-liv.
3. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu l-istatus tal-kuntratt tal-impjegjiet jew ir-relazzjoni tal-impjegjiet għall-perjodu tal-liv previst fl-Artikoli 4, 5 u 6, jew għall-hin liberu mix-xogħol previst fl-Artikolu 7, inkluż fir-rigward tal-intitolamenti għas-sigurtà soċjali, inklużi l-kontribuzzjonijiet tal-pensjoni, filwaqt li jiżguraw li r-relazzjoni tal-impjegjiet tinżamm matul dak il-perjodu.

*Artikolu 11***Diskriminazzjoni**

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jipprojbixxu trattament inqas favorevoli tal-haddiema minhabba li applikaw għal, jew hađu, liv previst fl-Artikoli 4, 5 u 6 jew hin liberu mix-xogħol previst fl-Artikolu 7, jew minhabba li eżerċitaw id-drittijiet previsti fl-Artikolu 9.

*Artikolu 12***Protezzjoni kontra s-sensja u l-oneru tal-prova**

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jipprojbixxu s-sensja u l-preparamenti kollha għas-sensja tal-haddiema, minhabba li applikaw għal, jew hađu, liv previst fl-Artikoli 4, 5 u 6, jew minhabba li eżerċitaw id-dritt li jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli msemmija fl-Artikolu 9.

2. Il-haddiema li jikkunsidraw li ngħataw is-sensja minhabba li applikaw għal, jew hađu, liv previst fl-Artikoli 4, 5 u 6, jew għaliex eżerċitaw id-dritt li jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli kif imsemmi fl-Artikolu 9, jistgħu jitolbu lill-impjegatur jipprovdi raġunijiet sostanzjali kif xieraq għas-sensja tagħhom. Fir-rigward tas-sensja ta' haddiem li applika għal, jew ha, liv previst fl-Artikoli 4, 5 jew 6, l-impjegatur għandu jipprovdi raġunijiet għas-sensja bil-miktub.

3. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li, meta l-haddiema li jikkunsidraw li ngħataw is-sensja minhabba li applikaw għal, jew hađu, liv previst fl-Artikoli 4, 5 u 6 jistabbilixxu, quddiem qorti jew awtorità kompetenti oħra, fatti li minnhom jista' jiġi preżunt li ngħataw is-sensja għal tali raġunijiet, għandha tkun ir-responsabbiltà tal-impjegatur li jipprova li s-sensja kienet ibbażata fuq raġunijiet oħra.

4. Il-paragrafu 3 ma għandux jipprevjeni lill-Istati Membri milli jintroduċu regoli ta' evidenza li jkunu aktar favorevoli għall-haddiema.

5. L-Istati Membri ma għandhomx ikunu meħtieġa japplikaw il-paragrafu 3 għall-proċedimenti li fihom tkun ir-responsabbiltà tal-qorti jew tal-korp kompetenti li jinvestigaw il-fatti tal-każ.

6. Il-paragrafu 3 ma għandux japplika għal proċedimenti kriminali, sakemm l-Istati Membri ma jiddisponux mod ieħor.

*Artikolu 13***Penali**

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva, jew tad-dispożizzjonijiet rilevanti li diġà huma fis-seħh li jikkonċernaw id-drittijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva, għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji kollha biex jiżguraw li jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.

*Artikolu 14***Protezzjoni kontra trattament jew konsegwenzi avversi**

L-Istati Membri għandhom jintroduċu miżuri neċessarji biex jipproteġu lill-haddiema, inkluż haddiema li jkunu rappreżentanti tal-impjegati, kontra kwalunkwe trattament avvers mill-impjegatur jew konsegwenzi avversi li jirriżultaw minn ilment ippreżentat fl-intrapriża jew kwalunkwe proċediment legali għall-fini tal-infurzar tal-konformità mar-rekwiżiti stabbiliti f'din id-Direttiva.

*Artikolu 15***Korpi tal-ugwaljanza**

Mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-ispettorati tax-xogħol jew ta' korpi oħra li jinfurzaw id-drittijiet tal-haddiema, inklużi s-shab soċjali, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-korp jew il-korpi mahturin, skont l-Artikolu 20 tad-Direttiva 2006/54/KE, għall-promozzjoni, għall-analiżi, għall-monitoraġġ u għall-appoġġ tat-trattament ugwali tal-persuni kollha mingħajr diskriminazzjoni bbażata fuq is-sess, ikunu kompetenti fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mad-diskriminazzjoni li jaqgħu taht il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva.

*Artikolu 16***Livell ta' protezzjoni**

1. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu jew iżommu dispożizzjonijiet li jkunu aktar favorevoli għall-haddiema minn dawk stabbiliti f'din id-Direttiva.
2. L-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva ma għandhiex tikkostitwixxi raġunijiet biex jiġi ġġustifikat tnaqqis fil-livell generali ta' protezzjoni tal-haddiema fl-oqsma koperti minn din id-Direttiva. Il-projbizzjoni ta' tali tnaqqis fil-livell ta' protezzjoni għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri u tas-shab soċjali li jistabbilixxu, fid-dawl ta' ċirkustanzi li jinbidlu, arrangamenti legiżlattivi, regolatorji jew kuntrattwali għajr dawk fis-seħh fl-1 ta' Awwissu 2019, dment li jkun hemm konformità mar-rekwiżiti minimi stabbiliti f'din id-Direttiva.

*Artikolu 17***Disseminazzjoni ta' informazzjoni**

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-miżuri nazzjonali li jittrasponu din id-Direttiva, flimkien mad-dispożizzjonijiet rilevanti li diġà huma fis-seħh relatati mas-sugġett kif stabbilit fl-Artikolu 1, jingiebu għall-attenzjoni tal-haddiema u l-impjegaturi, inklużi l-impjegaturi li jkunu SMEs, bil-mezzi kollha adatti fit-territorju kollu tagħhom.

*Artikolu 18***Rapportar u rieżami**

1. Sat-2 ta' Awwissu 2027, l-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni l-informazzjoni kollha li tikkonċerna l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva li tkun neċessarja għall-Kummissjoni biex tfassal rapport. Dik l-informazzjoni għandha tinkludi data aggregata disponibbli dwar it-tehd ta' tipi differenti ta' liv u arrangamenti tax-xogħol flessibbli, minn irġiel u nisa skont din id-Direttiva, sabiex ikunu jstgħu jsiru l-monitoraġġ u l-valutazzjoni xierqa tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, b'mod partikolari fir-rigward tal-ugwaljanza bejn is-sessi.
2. Il-Kummissjoni għandha tippreżenta r-rapport imsemmi fil-paragrafu 1 lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Ir-rapport għandu, jekk ikun xieraq, ikun akkumpanjat bi proposta legiżlattiva.

Ir-rapport għandu jkun akkumpanjat ukoll bi:

- (a) studju tal-interazzjoni bejn it-tipi differenti ta' liv previsti f'din id-Direttiva kif ukoll tipi oħra ta' liv relatat mal-familja, bhal-liv tal-adozzjoni; u
- (b) studju tad-drittijiet għal liv relatat mal-familja li jingħataw lil persuni li jaħdmu għal rashom.

*Artikolu 19***Thassir**

1. Id-Direttiva 2010/18/UE hija mhassra b'effett mit-2 ta' Awwissu 2022. Ir-referenzi għad-Direttiva mhassra għandhom jinftiehmha b'hal referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni stabbilita fl-Anness.
2. Minkejja t-thassir tad-Direttiva 2010/18/UE skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, kwalunkwe perjodu jew perjodu kumulattiv separat ta' liv tal-ġenituri meħud jew ittrasferit minn haddiem skont dik id-Direttiva qabel it-2 ta' Awwissu 2022 jista' jitnaqqas mill-intitolament għal-liv tal-ġenituri ta' dak il-haddiem skont l-Artikolu 6 ta' din id-Direttiva.

*Artikolu 20***Traspożizzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva sat-2 ta' Awwissu 2022. Għandhom immedjatament jinfurmaw lill-Kummissjoni b'dan.
2. Minkejja l-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, għall-pagament jew l-allowance li jikkorrispondu għall-ahhar gimagħtejn ta' liv tal-ġenituri kif previst fl-Artikolu 8(3), l-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi neċessarji għall-konformità ma' din id-Direttiva sat-2 ta' Awwissu 2024. Għandhom immedjatament jinfurmaw lill-Kummissjoni b'dan.
3. Meta l-Istati Membri jadottaw il-miżuri msemmija fil-paragrafi 1 u 2, għandu jkun fihom referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati b'tali referenza fil-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.
4. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tal-miżuri ewlenin tal-liġi nazzjonali li jadottaw fl-oqsma koperti minn din id-Direttiva.
5. Ir-regoli dettaljati u l-modalitajiet għall-applikazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu stabbiliti f'konformità mal-liġi nazzjonali, il-ftehimiet kollettivi jew il-prassi, sakemm ikunu rispettati r-rekwiżiti minimi u l-oġettivi ta' din id-Direttiva.
6. Għall-finijiet ta' konformità mal-Artikoli 4, 5, 6 u 8 ta' din id-Direttiva u mad-Direttiva 92/85/KEE, l-Istati Membri jistgħu jqisu kwalunkwe perjodu ta', u l-pagament jew l-allowance fir-rigward ta', il-hin liberu mix-xogħol relatat mal-familja, b'mod partikolari l-liv tal-maternità, il-liv tal-paternità, il-liv tal-ġenituri u l-liv tal-persuni li jindukraw, disponibbli fil-livell nazzjonali li jkun aktar mill-istandards minimi previsti f'din id-Direttiva jew fid-Direttiva 92/85/KEE, dment li jiġu ssodisfati r-rekwiżiti minimi għal tali liv u li ma jonqosx il-livell ġenerali ta' protezzjoni mogħti lill-haddiema fl-oqsma koperti minn dawk id-Direttivi.
7. Fejn l-Istati Membri jiżguraw pagament jew allowance ta' mill-inqas 65 % tal-paga netta tal-haddiem, li jistgħu jkunu soġġetti għal limitu massimu, għal mill-inqas sitt xhur ta' liv tal-ġenituri għal kull ġenitur, jistgħu jiddeciedu li jzommu tali sistema pjuttost milli jipprevedu l-pagament jew l-allowance msemmija fl-Artikolu 8(2).
8. L-Istati Membri jistgħu jafdaw lis-shab soċjali bl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, meta s-shab soċjali flimkien jitolbu li jagħmlu dan, dment li l-Istati Membri jieħdu l-passi neċessarji kollha biex jiżguraw li r-riżultati din id-Direttiva trid tikseb ikunu ggarantiti f'kull mument.

*Artikolu 21***Dhul fis-seħh**

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

*Artikolu 22***Destinatarji**

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell, l-20 ta' Ġunju 2019.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

A. TAJANI

Għall-Kunsill

Il-President

G. CIAMBA

—

ANNEX

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2010/18/UE	Din id-Direttiva
Klawżola 1(1)	Artikolu 1
Klawżola 1(2)	Artikolu 2
Klawżola 1(3)	Artikolu 2
Klawżola 2(1)	Artikolu 5(1)
Klawżola 2(2)	Artikolu 5(1) u (2)
Klawżola 3(1)(a)	Artikolu 5(6)
Klawżola 3(1)(b)	Artikolu 5(4)
Klawżola 3(1)(c)	Artikolu 5(5)
Klawżola 3(1)(d)	—
Klawżola 3(2)	Artikolu 5(3)
Klawżola 3(3)	Artikolu 5(8)
Klawżola 4(1)	Artikolu 5(8)
Klawżola 5(1)	Artikolu 10(2)
Klawżola 5(2)	Artikolu 10(1)
Klawżola 5(3)	Artikolu 10(3)
Klawżola 5(4)	Artikolu 11
Klawżola 5(5), l-ewwel subparagrafu	Artikolu 10(3)
Klawżola 5(5), it-tieni subparagrafu	Artikolu 8(3)
Klawżola 6(1)	Artikolu 9
Klawżola 6(2)	Premessa 25
Klawżola 7(1)	Artikolu 7
Klawżola 7(2)	Artikolu 7
Klawżola 8(1)	Artikolu 16(1)
Klawżola 8(2)	Artikolu 16(2)
Klawżola 8(3)	—
Klawżola 8(4)	—
Klawżola 8(5)	—
Klawżola 8(6)	—
Klawżola 8(7)	—